

ETELÄ-NUMMELAN KOULUN LUKUVUOSISUUNNITELMA 2025-2026

Perusopetusasetus (20.11.1998/852) 9 §

Opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta, sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Opetuksen järjestäjän tulee ennalta ilmoittaa oppilaille ja näiden huoltajille keskeisistä 1 momentissa tarkoitetuista asioista.

Vihdin paikallinen opetussuunnitelma

Perusopetuksen opetussuunnitelma on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa opetuksen järjestäjän toimintaa ja koulujen työtä. Sen tarkoituksena on varmistaa koulutuksen tasa-arvo ja laatu, sekä luoda hyvät edellytykset oppilaiden kasvuun, kehitykselle ja oppimiselle. Koulujen lukuvuosittain laatimat *lukuvuosisuunnitelmat* täydentävät opetussuunnitelmaa. Vihdin opetustoimella on vastuu paikallisen opetussuunnitelman laadinnasta ja kehittämisestä.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja Vihdin näkökulmasta. Vihdin kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman sekä koulukohtaiset *lukuvuosisuunnitelmat* hyväksyy sivistyslautakunta.

Koulujen lukuvuosittain päivitettävä *lukuvuosisuunnitelma* sisältää koulukohtaiset suunnitelmat ja toimintamallit oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä, miten huolehditaan oppilaiden koulunkäynnistä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluvat koulun kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta.

Lukuvuosisuunnitelman käsittely oppilaskunnan kokouksessa syksy: _11/2025_

Lukuvuosisuunnitelman käsittely koulun henkilökunnan kanssa syksy: _11/2025_

Lukuvuosisuunnitelma arvioitu kevät: _____

1. Koulun arvoperusta

Perusopetuksen arvoperusta rakentuu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa kuvatuille arvoille sekä Vihdin kuntastrategiassa (2022-2025) määritellyille arvoille, jotka ovat palveluhenkisyys, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja rohkeus. Arvot päivittyvät valmisteilla olevan strategian myötä.

Lapsiystävällinen kunta -työ on tärkeä osa Vihdin kunnan arvojen näkyväksi tekemistä ja toteutumisen seuranta.

Koulun arvoperusta:

1. **yhteisöllisyys:** Opetus järjestetään yhteisopettajuuden keinoin ja yhteistyötä tehdään myös luokkarajojen yli. Toimimme samassa rakennuksessa päiväkodin, Vichtis svenska skolan ja nuorisotoimen kanssa. Lukuvuonna 2025-2026 vakiinnutamme edelleen yhteistyötä talon muiden toimijoiden kanssa.

2. **turvallisuus:** Kohdennamme tukea oppilaille joustavasti tarpeen mukaan ja koulujen henkilökunta tekee yhteistyötä turvallisuuden ylläpitämiseksi. Työntekijöille on tarjottu mahdollisuutta AVEKKI-koulutukseen ja toimimme koulussamme AVEKKI-toimintamallin mukaisesti ennakoiden. Olemme sopineet yhteiset pelisäännöt kaikkien talon toimijoiden kesken. Kiusaamisen ja muun epäasiallisen käytöksen varalta on koulussamme laadittu yhteinen seuraamusmalli. Vihdin kunnan kaikissa kouluissa on käytössä V-0 -malli. Lukuvuonna 2025-2026 V-0 -malliin perehdytetään koko Etelä-Nummelan koulun opetushenkilöstö.

3. **arvostava vuorovaikutus:** Jokainen koulun oppilas ja henkilökunnan jäsen sitoutuu arvostamaan vuorovaikutukseen.

4. **lapsilähtöisyys:** Lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun asioihin oppilaskunnan hallituksen ja ympäristövastaavien kautta. Lisäksi lasten osallisuutta tuetaan mm. verso- ja välkäratoiminnassa. Yhteisesti sovituin säännöin ja toimintatavoin, luomme ilmapiiriltään turvallisen, muita kunnioittavan ja yhteisvastuullisen oppimisympäristön, joka tuottaa iloa, psykologista turvallisuutta, mutta on samalla salliva. Arvomme perustuvat Etelä-Nummelan koulukeskuksen toiminnallisiin suunnitelmiin sekä Vihdin kunnan että valtakunnallisen Opetussuunnitelman perusteiden arvopohjiin että työntekijöidemme yhdessä pohtimiin arvoihin koulussamme. Koululla on käytössään modernit, turvalliset ja nykyaikaiset luovuutta tukevat oppimisympäristöt.

2. Opetus ja oppimisjärjestelyt

Koulujen työ- ja loma-ajat 2025-2026

Koulujen työ- ja loma-ajat Vihdin kunnassa lukuvuonna 2025-2026 (188 työpäivää)
(sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätös 16.12.2024 § 17)

Syyslukukausi 7.8.-22.12.2025 (93 työpäivää)

aloitus 7.8.2025 (torstai)

syysloma 13.10.-17.10.2025 (vko 42)

itsenäisyyspäivä 6.12.2025

joululoma 23.12.2025-6.1.2026

Kevätlukukausi 7.1.-30.5.2026 (95 työpäivää)

aloitus 7.1.2026 (keskiviikko)

talviloma 16.2.-20.2.2026 (vko 8)

pääsiäinen 3.4.-6.4.2026

vapunpäivä 1.5.2026

helatorstai 14.5.2026

päättjäispäivä 30.5.2026 (lauantai)

Oppituntien ajat ja välitunnit

1.-2. luokat

1. oppitunti 9.00-9.45

2. oppitunti 9.45-10.30

ruokailu ja välitunti 10.30-11.10

3. oppitunti 11.10-11.55

yhteinen pitkä välitunti 11.55-12.15

4. oppitunti 12.15 - 13.00

5. oppitunti 13.00-13.45

3.-6 luokat

1. oppitunti klo 8.10 - 8.55

2. oppitunti 9.00-9.45

välitunti 9.45-10.05

3. ja 4. oppitunti 10.05 - 11.55 (välissä ruokailu 20 min)

yhteinen pitkä välitunti 11.55-12.15

5. oppitunti 12.15-13.00

6. oppitunti 13.15 - 14.00 / 13.00-13.45 (taito- ja taideaineiden ollessa kyseessä, 5. ja 6. tunti voidaan pitää yhteen, jolloin 6. tunti päättyy jo 13.45)

7. oppitunti 14.00 - 14.45

Kouluvuoden juhlat ja perinteet

- Ekaluokkalaisten lakitus pe 8.8.
- Lapsiystävällinen kunta- tapahtuma pe 5.9. klo 9.30
- Kodin ja koulun päivä pe 26.9.
- Syksyn satoa pe 3.10.
- Lapsenoikeuksien päivän juhla 20.11. klo 9.15
- Itsenäisyyspäivän juhla to 4.12.
- Lucia- juhla to 11.12. klo 9.30-10.00
- Joulujuhla pe 19.12. klo 9.30-10.30
- Vappu Open Stage to 30.4.
- Rynkeby- juoksu pe 8.5.
- Kevätjuhla la 30.5.

Retket (ja koulun ulkopuolella annettava opetus):

Koulumme hyödyntää koulukeskuksen lähiympäristön mahdollisuuksia opetuksen järjestämiseen. Lähiympäristöä ovat esimerkiksi kunnan kirjasto, lähimetsät, Nummelanharjun harjun alue, Pajuniityn kosteikko ja puistoalueet, urheilukentät ja -hallit sekä Galleria Pictor. Koulumme opetusryhmät osallistuvat yhteistyötahojen järjestämiin retkiin ja tapahtumiin lähialueilla. Tällaisia voivat olla esim. seurakunnan järjestämät tapahtumat tai eri seurojen kouluille kohdentamat tapahtumat Nummelan alueella.

Koulu soveltaa toiminnassaan Vihdin kunnan uutta Liikkumisohjelmaa ja Kulttuuriohjelmaa, hyödyntäen uusia koulukeskuksen lähiympäristön suomia mahdollisuuksia. Koulun toimintaa kehitetään arjessa aktiivisesti yhdessä oppilaskunnan hallituksen kanssa.

Kaikista koulun lähialuetta kauemmas suuntautuvista retkistä tehdään erillinen retkisuunnitelma, johon määritellään retkelle osallistuvien aikuisten vastuut ja retkeä varten lasten kanssa yhdessä käydyt säännöt ja ohjeet esim. liikkumisesta julkisessa liikenteessä. Retkisuunnitelmat hyväksyy rehtori, joka tekee koulun lähialuetta pidemmälle suuntautuvista retkistä myös hallintopäätöksen Dynastyssa.

Lukuvuosisuunnitelman valmistumisen aikaan tiedossa olevat retket ja muut vierailut:

- Heureka 5. lk to 18.9.
- Yrityskylä 6. lk 23.10.
- Kulttuurikasvatussuunnitelman mukainen retki (konsertti) Vihdin kirkonkylä 6. lk aikataulua ei ole varmistettu
- 6. luokkien luokkaretki kevät 2025, aika ja paikka tarkentuvat vielä, myös rahoitus vaikuttaa retken toteutumiseen

2.1. Koulun toimintakulttuuri

Koulun toimintakulttuuri on vielä muotoutumassa. Kehitämme toimintakulttuuria joka vuosi arvojemme mukaiseen suuntaan. Toimintaamme ohjaa yhteisöllisyys ja yhteistyö koulukeskuksen muiden toimijoiden (päiväkodit, koulut ja nuorisotoimi) kanssa. Järjestämme säännöllisesti yhteisiä tapahtumia.

Lukuvuonna 2025-2026 koulussa edistetään erityisesti Vihdin kunnan perusopetuksen yhdessä sopimia teemoja:

1. hyvän huomaaminen arjessa
2. yhteisöllisyys
3. lapsen osallisuuden ja tunnetaitojen vahvistaminen

2.1.1. Koulun käytänteet ja mahdolliset painotukset

Koulun opetus perustuu vahvasti yhteisopettajuuteen ja joustaviin ryhmittelyihin. Koulu painottaa opetuksessaan Vihdin kunnan perusopetuksen yhdessä luomia tavoitteita, jotka lueteltiin edellisessä luvussa 2.1. Koulun toimintakulttuuri.

2.1.2. Järjestyssäännöt

Etelä-Nummelan koulu, järjestyssäännöt

Päivitetty 9.10.2024

KÄYTTÄYTYMINEN KOULUAIKANA

- Noudatan hyviä käytöstapoja.
- Annan työrauhan.
- Noudatan kaikkien henkilökuntaan kuuluvien ohjeita.
- Liikun käytävillä hiljaa ja kävellen.
- En ole hattu tai huppu päässä sisätiloissa.
- Säilytän kännykkää ja kuulokkeita repussa koulupäivän ajan.
- En syö purukumia.

VÄLITUNTI

- Menen välitunnille viivyttlemättä ja siirryn reippaasti oppitunnille välitunnin päätyttyä.
- Noudatan välituntivalvojan ohjeita.
- Vietän välitunnin välituntialueella.
- Noudatan välituntitelineiden erillisiä ohjeita.
- Käytän välituntivälineitä asianmukaisesti ja palautan ne oikeille paikoilleen.
- Käytän välitunnilla Pihlajan eteisen vessoja.

RUOKAILU

- Noudatan hyviä ruokailutapoja.
- Otan ruokaa sen verran kuin jaksan syödä.
- Annan kaikille ruokarauhan.
- Ruokailu alkaa viiden minuutin hiljaisuudella.
- Palautan astiat oikeille paikoilleen ja lajittelen biojätteet.

KOULUMATKAT

- Kuljen koulumatkani annettujen ohjeiden mukaan.
- Noudatan koulumatkalla liikennesääntöjä.
- Odotan taksi- ja bussipysäkillä rauhallisesti.

2.1.3. Oppilaan ohjauksen muodot ja käytänteet

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle.

Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestystä rikkovalle tai vilpillisesti menettellelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa säädetty kurinpitovastaisuus tai ohjata häntä perusopetuslaissa tarkoitetuilla tavoilla. Oppilaita kohtaan voidaan käyttää vain perusopetuslaissa säädettyjä turvaamistoimenpiteitä.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen.

Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan, jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Rehtori tai opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan koulun järjestämästä tilaisuudesta. Oppilaan määräämisestä poistumaan on ilmoitettava oppilaan huoltajalle. Oppilaan määrääminen poistumaan tulee kirjata. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, joka on poistettu oppitunnilta tai koulun tilaisuudesta, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa poistumaan määräämisen jälkeen. Rehtori tai opettaja päättää, miten valvonta järjestetään.

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan em. perusteilla evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle opiskeluhoollon palveluita sekä tukea turvalliseen paluuseen opetukseen.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi oppilaan, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää opetuksen järjestäjän monijäseninen toimielin tai opetuksen järjestäjän niin päättaessä koulun rehtori.

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Määräaikaaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin.

2.2. Oppimisympäristö

Opetus järjestetään pääasiallisesti uudessa, tammikuussa 2024 käyttöön otetussa koulukeskuksessa. Tilat mahdollistavat joustavat pedagogiset oppimisryhmittelyt. Oppimisympäristönä käytetään myös lähialueen liikuntapaikkoja (kuten uima- ja urheiluhallit) ja luontokohteita.

Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa. Vihdin kunnalla on käytössä sähköinen työskentelyalusta Google Workspace for Education (GWE).

Edudata.io -tietosuojapalvelun avulla varmistetaan, että opetuksessa käytössä olevat palvelut ja sovellukset täyttävät tietosuojasetuksen mukaiset vaatimukset.

Opettajien tvt -osaamista seurataan Opentunti.fi -palvelun avulla. Vihdin perusopetuksessa toimii yksi tvt -tutoropettaja.

3. Oppimisen arviointi

Oppimisen ja osaamisen arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä tulee arvioida monipuolisesti.

Arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää: ohjata ja kannustaa oppimista ja kehittää itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi) sekä määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Perusopetuksessa arviointi kohdistuu *oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen*.

Oppilaan oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä tulee arvioida monipuolisesti.

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Opettajan ja oppilaan välisessä vuorovaikutuksessa oppilas saa tietoa, miten voi parantaa suoritustaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Myös itsearviointi ja vertaispalaute ovat keskeinen osa oppimisprosessia, vaikka ne eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan.

Summatiivisen arvioinnin tekee opettaja tai opettajat yhdessä, jos heitä on useita, suhteessa oppiaineen tavoitteisiin. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Työskentely arvioidaan osana oppiainetta opetussuunnitelmassa olevien työskentelytaitojen tavoitteiden mukaisesti. Käyttäytymisen arvosana on oma kokonaisuutensa, joka ei vaikuta oppiaineen arvosanaan.

Oppilaita ja huoltajia informoidaan arvioinnin käytänteistä Wilman kautta. Opettajat käyttävät Wilmaa sekä summatiivisen että formatiivisen arvioinnin työvälineenä. Osa formatiivista arviointia ovat tuntimerkinnot, joita huoltajan on hyvä seurata. Wilmassa annetaan summatiivisen arvioinnin osalta tietoa oppilaan arvioitavista suorituksista. Opettaja käy oppilaiden kanssa yhdessä läpi oppiaineiden tavoitteet. Näin oppilaalla on tiedossa, mihin arviointi kohdistuu. Tavoitteiden läpikäynnissä huomioidaan oppilaan ikäkausi ja edellytykset.

S2-oppimäärää opiskelevien arviointi

S2-oppilaiden arviointi voi olla sanallista. Arviointia voidaan täydentää kirjallisella palautteella, joka annetaan erillisellä liitteellä.

Arviointi perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle annetaan osallistumistodistus, jossa kuvataan opetuksen laajuus ja sisältö sekä oppilaan edistyminen. Valmistavan opetuksen oppilasta ei arvioida numeerisesti, vaan arviointi on sanallista ja oppilaan itsearvioinnin edellytyksiä kehittävää. Jos oppilas suorittaa erityisessä tutkinnossa osia perusopetuksen oppimäärän oppiaineista, siirretään nämä oppiaineet oppilaan opiskeluoikeuteen ja merkitään, minkä vuosiluokan oppimäärän mukaisesta suorituksesta on kyse.

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymisen arvioinnin, ohjauksen ja palautteen tavoitteena on hyvän käytöksen vahvistaminen. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki häntä opettavat opettajat. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymisen tavoitteet ja kriteerit Vihdin kunnan opetussuunnitelmassa: <https://www.vihti.fi/kasvatus-ja-koulutus/opetussuunnitelma/6-oppimisen-tyoskentelyn-ja-kayttaytymisen-arviointi/>

Vuosiluokilla 1.–3. käyttäytyminen arvioidaan sanallisesti. Vuosiluokilla 4.–6. käyttäytyminen arvioidaan arvosanoilla 4–10.

Itsearviointi

Etelä-Nummelan koulussa toteutetaan itsearviointia, joka kohdistuu käyttäytymisen sekä työskentelyn arviointiin. Itsearviointeja tehdään syys- ja kevätlukukaudella. Eri itsearviointikierroilla oppilaat asettavat tavoitteita käyttäytymisen ja työskentelyn suhteen.

3.1. Oppimisen arviointi syyslukukaudella

1.–3. luokilla pidetään marras-tammikuussa oppimiskeskustelu, joka on formatiivista arviointia. Oppimiskeskustelussa painotetaan työskentelyn arviointia.

Vuosiluokkien 4.–6. välitodistuksissa annetaan kaikissa oppiaineissa numeroarvosanat. Valinnaisainetta ei arvioida välitodistuksessa.

3.2. Oppimisen arviointi kevätlukukaudella

Vuosiluokkien 1.–3. lukuvuositolodistuksissa annetaan oppiaineista sanallinen arviointi.

Vuosiluokkien 4.–6. lukuvuositolodistuksissa annetaan kaikissa oppiaineissa numeroarvosanat. Valinnaisaine arvioidaan asteikolla hyväksytty - hylätty.

4. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki

Etelä-Nummelan koulu on aloittanut toimintansa syksyllä 2023.

Tavoitteenamme on turvallinen ja oppimista sekä kasvua tukeva oppimisympäristö, joka osallistaa oppilaita, henkilökuntaa sekä huoltajia kehittämään ja ylläpitämään koulun toimintakulttuuria, joka huomioi kunkin jäsenen kokonaisvaltaisesti. Tavoitteenamme on saada oppilaille oppimisen ja koulunkäynnin tukea riittävän varhain ja joustavasti opetuksen yhteydessä, lisätä tuen suunnitelmallisuutta ja tehostaa tukitoimia sekä moniammatillista yhteistyötä.

Oppimisen tuen pohjana toimivat oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt. Oppilaat voivat tuen tarpeen mukaan saada ryhmäkohtaista tai oppilaskohtaista tukea. Tuen muotoja ovat ryhmäkohtaisessa tuessa:

- yleinen tukiopetus
- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä
- opetuskielen tukiopetus

Jos ryhmäkohtainen tuki ei oppilaalle riitä tai tuki on jatkuvaa, oppilas voi siirtyä oppilaskohtaiseen tukeen. Oppilaskohtaisen tuen muotoja ovat:

- oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä
- erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa
- ja tarvittaessa oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

1) Oppilaiden osallisuus ja yhteisöllisyys

Kummitoiminta on lähtenyt koulussamme hyvin käyntiin. Viidesluokkalaiset ovat saaneet kummioppilaat 1. luokilta, kuudesluokkalaiset jatkavat 2.-luokkalaisten kummeina. Esi- ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä kehitetään varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstön yhteistyönä. Etelä-Nummelan koulusta kehitystyöhön osallistuvat pääasiassa Noora Juslen ja Jenni Nuutinen.

Koulullamme on keväällä 2024 otettu käyttöön seuraamusmalli sopimattoman käytöksen, riita- ja kiusaamistilanteiden sekä väkivaltatilanteiden selvittelyyn.

Yksittäiset riitatilanteet selvitetään vertaissovittelussa. Toistuvissa riitatilanteissa käydään kasvatust keskustelu ja käsitellään asiaa oppilashuoltotyöryhmässä. Jos tilanne ei ratkea, selvitetään sitä koulutetun sovittelijan johdolla resto-sovittelussa. Tarvittaessa on mahdollisuus myös kontaktoida kunnan KO-työryhmää.

- Oppilaskunnan hallitus kokoontuu joka toinen viikko
- ympäristövastaavat kokoontuvat joka toinen viikko
- välkkäkerhot: isommat oppilaat leikittävät nuorempia
- juhlat ja tapahtumat

2) Kulttuuri (kulttuuriohjelma)

- sisäistä toimintaa
 - taidenäyttelyitä yhteisiin tiloihin ja yhteistyö Salla Iksen kanssa, joka on tehnyt Etelä-Nummelan koulukeskuksen julkisivun taideteoksen
 - kykykiset (kerran kuussa/kerran lukukaudessa)
 - yhteisopettajuus
 - hyvän huomaaminen ja kannustaminen (tunnetaidot)
- ulkoisia toimijoita
- kunnan kulttuuriohjelma lukuvuosi 2025-2026
- Galleria Pictor
- kirjastoyhteistyö
- musiikkiopisto
- nuorisotoimi
- seurakunta

3) Kansainvälisyys ja globaalikasvatus

- yritämme löytää ystävyuskoulun Euroopasta
- ilmiöoppiminen
- OPS: osallisuus ja kansainvälisyys

4) Yhteiset käytänteet

- 5 min hiljainen ruokailu:
Ruokailu on sosiaalinen tilanne, opetetaan juttelemaan hiljaisesti ja rauhallisesti

5) Liikuntatapahtumat (liikkumisohjelma)

- koko koulun liikuntatapahtuma keväällä
- koulujen välisiä urheilukisoja

6) EtNu yhteisönä

- päiväkotia, alakoulu, ruotsinkielinen alakoulu, nuorisotoimi, opiskeluhoito, eskariyhteistyö päiväkodin ja koulun välillä
- tiedottaminen kaikkien toimijoiden kesken

4.1. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat pohja kaikelle koulussa annettavalle oppimisen ja koulunkäynnin tuelle.

Oppilaan tuntemus, suunnitelmallisuus ja oikea-aikaisuus sekä koulun kaikkien toimijoiden yhteistyö luovat pohjan toimivalle tuelle. Joustavat ryhmittelyt mahdollistavat oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen ja toimivan eriyttämisen. Perusajatuksena on muuttaa toimintatapoja, jotta ne sopeutuvat erilaisiin oppijoihin, eikä toisin päin.

Kouluyhteisön jäsenten moniammatillisen osaamisen hyödyntäminen on olennaista. Erityisopettajien osaaminen lisää yhteisopettajuuden kautta mahdollisuuksia oppimisen tukeen kaikille oppilaille ja kouluohjaajien rooli turvallisen ja rauhallisen oppimisympäristön luomisessa on merkittävä tuki koulunkäynnille. Vastuun kantamisesta sovitaan yhdessä osana lukuvuosisuunnitelmien tekemistä. Tuloksia saavutetaan, kun kaikki kouluyhteisön jäsenet sitoutuvat yhteisiin päätöksiin.

Eriyttämisen tulee olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Eriyttämistä tehdään sekä ylös-, että alaspäin. Eriyttämistä voidaan toteuttaa: joustavilla opetusryhmillä, eriyttävillä materiaaleilla, tehtävillä, kotitehtävillä ja kokeilla, samanaikaisopetuksella, joustavilla tehtävänannoilla. Eriyttäessäkin arvioinnin tulee olla läpinäkyvää oppilaalle sekä huoltajalle.

Opetusryhmiä muodostaessa huomioidaan oppilaiden joustava sijoittelu yli luokkarajojen, joka mahdollistaa eriyttämisen sekä erityisopetuksen tehokkaan kohdentamisen sekä ottaa eri oppilaiden tuen tarpeet huomioon. Ryhmäkoon tulee olla tarpeeksi pieni, jotta yksilöllisempi opetus mahdollistuu, työrauha saavutetaan helpommin ja erilaiset työskentelytavat ja –muodot mahdollistuvat. Ryhmien muodostamisessa nivelvaiheissa otetaan mukaan mahdollisuuksien mukaan moniammatillinen tiedonsiirto.

Opettajat tekevät yhteistyötä vahvistaakseen oppilaantuntemusta, sekä saadakseen tietoja opetusryhmien eri jäsenten tarpeista ja vahvuuksista. Ryhmäkojoja suunnittelemalla mahdollistetaan opettajille tarvittava aika huomioida riittävästi eri opetusryhmien jäsenten tarpeita ja vahvuuksia. Opettajille mahdollistetaan osallistuminen koulutuksiin, jotka vahvistavat erilaisten oppijoiden kohtaamista.

Rehtori johtaa koulun toimintakulttuurin kehittämistä niin, että kaikki koulun toimijat sitoutuvat oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toimeenpanoon ja kehittämiseen.

Koulunkäynnin tukijärjestelyihin sisältyvät koulukohtaisesti käytettävissä olevat avustajapalvelut, kouluvalmentajan, erityisavustajan tai erityisohjaajan antama tuki oppilaille sekä poissaolojen suunnitelmallinen ennaltaehkäisy. Jokaisella työntekijällä on vastuu tuen toimivuudesta ja oppilaiden hyvinvoinnista.

4.1.1 Koulunkäynnin muut tukijärjestelyt

Koulun johdolla on käytännön vastuu opetuksen, ohjauksen, opiskeluhuollon ja oppimisen tuen järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista kouluyhteisössä, kaikilla vuosiluokilla ja kaikissa oppiaineissa sekä kasvun ja oppimisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen koulun toimintatavoista. Tukijärjestelyihin sisältyvät koulukohtaisesti käytettävissä olevat avustajapalvelut, kouluvalmentajan, erityisavustajan tai erityisohjaajan antama tuki oppilaille sekä poissaolojen suunnitelmallinen ennaltaehkäisy. Jokaisella opettajalla on vastuu opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista.

4.2. Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tarkoitetaan kaikkia oppilaita koskevia ryhmäkohtaisia järjestelyjä. Näitä ovat **1) opettajan antama yleinen tukiopetus, 2) opettajan antama opetuskielen tukiopetus ja 3) erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.**

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja tarjotaan suunnitelmallisesti koko lukuvuoden ajan osana koulun perustoimintaa oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä. Etelä-Nummelan koulussa ryhmäkohtaiseen tukeen on varattu yhteensä 71vvt. Tuntimäärä jakautuu kaikille ryhmille ottaen huomioon kunkin ryhmän tuentarpeen. Tuntimäärä ylittää merkittävästi lain vaatiman määrän (kerroin 0,122). Etelä-Nummelan koulussa ryhmäkohtaisen tuen resurssiin lasketaan myös resurssiopettajan tunnit.

Tukiopetuksen tulee olla kaikkien saavutettavissa. Vastuu tukiopetuksen antamisesta on opettajalla. Opettajan seuraa oppilaan opiskelumenestystä ja tarjoaa tarvittaessa tukiopetusta. Opettajalla sekä huoltajalla on vastuu ilmoittaa tukiopetuksen tarpeesta sen heti huomattessaan, oppilaalla on vastuu vastaanottaa tukiopetusta sitä tarvittaessa. Tukiopetuksessa painotetaan samanaikais- ja yhteisopettajuutta oppituntien aikana. Tukiopetusta tarjotaan myös koulupäivien ulkopuolella.

Suunnitelmallinen yhteistyö erityisopettajan sekä luokan- tai aineenopettajan kanssa toimii pohjana **erityisopettajan antamalle opetukselle muun opetuksen yhteydessä.** Erityisopettajan toimimisen ryhmässä samanaikaisesti tulee olla joustavaa, mutta ei ennakoimatonta, jotta turvallinen ja strukturoitu oppimisympäristö säilyy ja erityisopettajan osaaminen voi lisätä pedagogista moninaisuutta. Vastuu ryhmäkohtaisen tuen tarpeen arvioimisesta, tuen kohdentamisen suunnittelusta ja vaikutuksen arvioinnista on kaikilla opettajilla.

Opetuskielen tukiopetus pohjautuu kielitietoisuuden lisäämiseen ja toimintakulttuurin muuttamiseen. Koulun koko henkilöstö sitoutetaan kielitietoisen opetuksen suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä sen arviointiin, mikä toimii tai miten toteutusta muutetaan. Kehitettäviä taitoja ovat kuunteleminen, keskustelu, sinnikkyys ja yritteliäisyys. Tavoitteet avataan myös vanhemmille.

Kielellä on iso merkitys; ne ajatukset ja tunteet lisääntyvät, joita pidetään esillä. Lapsen ja nuoren huomatuksi ja kuulluksi tuleminen vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen ja itsetunnon vahvistumiseen. Opettajan kielitietoisuus ja oma kielenkäyttö puheessa ovat vahvoja esimerkkejä arjessa ja mahdollistavat sen, että oppilaat kuulevat hyvää yleiskieltä ja samalla oppivat tiedonalan kieltä.

Oppilaat tarvitsevat kielen oppimiseen kaikkien koulun aikuisten tukea. Kielen huomioiva pedagogiikka on sekä suomea opettelevien että suomea hyvin taitavien etu.

4.3. Oppilaskohtaiset tukitoimet

Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä voidaan samanaikaisesti tukea sekä ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla että oppilaskohtaisilla tukitoimilla. Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan hänen oppimistaan tai koulunkäyntiään ja hän tarvitsee säännöllisiä tukitoimia. Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat

1. erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

2. erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä
3. erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa
4. perusopetuslain 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi käynnistyy, kun oppilasta opettavat opettajat toteavat, että ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä. Oppilas ja hänen huoltajansa voivat myös tuoda esiin havaintonsa ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävydestä. Ensimmäinen toimi on huolen heräämisen jälkeen on pohtia, miten ryhmäkohtaista tukea voitaisiin koulussa kohentaa.

Rehtori päättää (1) oppilaskohtaisesta tukitoimesta, joka toteutetaan erityisopettajan opetuksena osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä sekä (2) oppilaskohtaisesta tukitoimesta, joka toteutetaan erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetuksena pienryhmässä. Tällöin oppilas opiskelee yli puolet tai kokonaan oppiaineen sisällön erityisopettajan opettamana ja arviointivastuu on erityisopettajalla.

Luokan opettaja/aineenopettaja ja oppilaan luokalle ryhmäkohtaista ja/tai oppilaskohtaista tukea antava erityisopettaja aloittavat oppilaskohtaisiin tukitoimiin siirtymisen valmistelun yhteistyössä oppilaan ja oppilaan huoltajien kanssa. Yhteinen näkemys oppilaan opintojen etenemisestä sekä suunnitelma tukitoimista kirjataan Wilmassa olevalle lomakkeelle. Tarvittaessa konsultoidaan opiskeluhuollon toimijoita. Koulun *pedagoginen työryhmä* arvioi ryhmäkohtaisen tuen toteutumista ja mahdollisia korjaavia toimia tuen antamiseen. Tukitoimien päätösprosessin eteneminen sekä oppilaan ja huoltajan hallintolain mukainen kuuleminen suunnitellaan näiden arvioiden pohjalta.

Rehtori päättää lisäksi vapauttamisesta oppiaineen suorittamisesta tilapäisesti (POL 20f). Päätökseen tarvitaan psykologinen, hoidollinen tai lääketieteellinen selvitys tilanteesta. Päätöksen ajallinen kesto on korkeintaan neljä kuukautta.

Kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija tekee hallintopäätökset muista oppilaskohtaisista tukitoimista, kuten erityisluokanopettajan antama opetus erityisluokassa ja sen rinnalle mahdollisesti tarvittavasta erillisestä oppilaspaikasta, jos koulun vaihtuminen muuksi kuin lähikoulu on tuen järjestämisen kannalta välttämätöntä, sekä POL §31 mukaiset apuvälineitä ja muita opetuspalveluja koskevat päätökset. Tulkitsemispalveluista ja avustajapalveluista (POL §31) päätöksen tekee opetuspäällikkö. Näiden päätösten valmistelun mukana toimitetaan tarvittaessa psykologinen, hoidollinen tai lääketieteellinen selvitys.

Kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija tekee myös hallintopäätökset viimesijaisista tukitoimista, joita ovat

1. Tavoitekokonaisuuksittain opiskelu on opetussuunnitelman yleisen tavoitteen mukaisesti joko vuosiluokkaisia tavoitteita nopeammin tai hitaammin opiskelua. Tavoitekokonaisuuksittain opiskelua seurataan lukukausittain. Hallintopäätös on voimassa korkeintaan yhden lukuvuoden kerrallaan.
2. Oppiaineen oppimäärän rajaaminen, joka korvaa aiemman lainsäädännön mukaisen oppiaineen yksilöllistämisen. Oppimäärän rajaamisesta tehtävää päätöstä tulee edeltää oppiaineen kokoaikainen opiskelu erityisopettajan/erityisluokanopettajan kanssa vähintään kokonaisen lukukauden verran. Tätä opetusta antanut opettaja aloittaa

rajaamispäätöksen valmisteluprosessin yhteistyössä oppilaan ja oppilaan huoltajien kanssa ja kirjaa yhteisen arvion oppilaan opintojen etenemisestä, tähän asti saamasta tuesta sekä tukitoimien suunnitelman. Tarvittaessa hän konsultoi muita opettajia oppiainesisällöistä. Päätöksen valmistelu edellyttää yhteistyötä opiskeluhuollon kanssa ja psykologin arviointia oppilaan edun mukaisesta toimintatavasta

3. Perusopetuksen poikkeava järjestäminen on POL §18 mukainen päätös, joka valmistellaan koululla huoltajan anomuksesta. Päätös koskee koulupäivän lyhentämistä oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä tai oppiaineesta vapauttamista sen suorittamisen kohtuuttomuuden vuoksi tai mikäli oppilas on osoittanut, että hänellä on joltakin osin ennestään oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Terveydentilaan liittyvistä syistä valmisteltavaan päätökseen liitetään oppilaan opintojen etenemisestä ja tähän asti saamasta tuesta tehtävän arvion sekä tukitoimien suunnitelman lisäksi aina terveydenhuollon ammattilaiselta saatu arvio.

Kaikista oppilaskohtaisista tukitoimista tehdään hallintopäätös, johon sisältyy huoltajan kuuleminen. Jos päätös tehdään huoltajan anomuksesta, kuulemista ei tarvita.

4.4. Koulupoissaoloihin liittyvät käytänteet

Vihdin kunnassa on käytössä Koulu Kunnossa–hankkeessa (2020-2023) laadittu kymmenen Länsi-Uudenmaan kunnan yhteinen Poissaoloihin puuttumisen malli. Sen ensisijainen toimi on edistää koulussa toimintakulttuuria, joka ehkäisee mahdollisimman tehokkaasti poissaolojen syntymistä.

Ensisijaisesti yksiköissä/ oppilaitoksissa edistetään toimintakulttuuria, joka ehkäisee mahdollisimman tehokkaasti poissaolojen syntymistä.

Jokainen luokan opettaja seuraa oppilaidensa koulupoissaoloja ja on matalalla kynnyksellä yhteydessä huoltajiin, kun huoli herää. Opettajat konsultoivat poissaoloasioissa laaja-alaista erityisopettajaa ja/opiskeluhuoltoryhmää, joka seuraa poissaoloja, uuden toimintamallin edellyttämällä tavalla 12 viikon seurantajaksolla. Laaja-alaiset erityisopettajat tekevät yhteistyötä luokkien opettajien kanssa ja ovat tarpeen mukaan itsekin yhteydessä huoltajiin ja osallistuu yksilöllisiin oppilashuoltopalaveriin.

4.4.1 Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Poissaolojen ehkäiseminen on keskeisessä asemassa suunniteltaessa poissaoloihin liittyviä toimenpiteitä ja toimintamalleja. Poissaolojen ehkäisemisessä kouluun kiinnittymistä ja läsnäoloa tuetaan niin kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaankin tasolla.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeiden varhainen havaitseminen sekä riittävä ja oikea-aikainen tuki ehkäisee poissaoloja. Oppimisen sujuminen, onnistumiset ja kannustava palaute tukevat kouluun kiinnittymistä. Myös kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen ja niihin järjestelmällinen puuttuminen tukevat yksittäisen oppilaan ja koko yhteisön hyvinvointia ja kiinnittymistä koulutyöhön.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, keskustelu läsnäolon merkityksestä ja tiedottaminen poissaolojen seurannasta ja puuttumisen käytännöistä tukee oppilaan läsnäoloa koulussa.

4.4.2 Poissaolojen seuranta ja niistä ilmoittaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa poissaoloja suunnitelmallisesti hyödyntäen koulutason tietoja. Opetuksen järjestäjä päättää poissaoloihin puuttumisen toimintamallissaan kenen tehtävänä ja miten on seurata koulun tasolla oppilaiden poissaoloja suunnitelmallisesti koulu-, luokka- ja yksilötasolla.

Vihdin kunnassa käytössä olevat poissaolojen seuraamisen vastuut:

Poissaolojen seuranta	Vastuu	Miten
yksilötasolla	luokanopettaja/ohjaaja	Wilman aktiivinen seuraaminen ja poissaolomallin mukaiset toimenpiteet.
luokkatasolla	luokanopettaja/ohjaaja ja rehtori	Luokanopettaja/ohjaaja on yhteydessä rehtoriin huolikynnyksen ylittyessä. poissaolomallin mukaiset toimenpiteet.
koulu	rehtori	Wilmasta saatavan tiedon koostaminen/seuraaminen ja koulukohtaisten toimien tehostaminen

On tärkeää, että poissaoloihin reagoidaan varhain poissaolon syystä riippumatta. Poissaolosta ilmoitetaan huoltajalle tai muulle oppilaan lailliselle edustajalle mahdollisimman pian. Poissaolojen lisääntyessä tai pitkittyessä tulee olla viipymättä yhteydessä opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisiin. Poissaolojen kohdennetusta seurannasta sovitaan yksilöllisesti.

4.4.3 Poissaoloihin puuttuminen ja taustasyiden selvittäminen

Yksittäisen oppilaan poissaoloihin puututaan opetuksen järjestäjän tekemän poissaoloihin puuttumisen toimintamallin mukaisesti. Opettaja voi konsultoida yksittäisen oppilaan asiassa opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia opiskeluhoollon tuen tarpeen arvioimiseksi ja tilanteen selvittämiseksi. Monialainen työskentely on tärkeää käynnistää mahdollisimman varhain. Tarvittaessa kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä (yksilökohtainen). Ryhmässä selvitetään oppilaan tuen tarvetta, järjestetään tukea ja seurataan tilannetta. Opiskeluhoitopalveluista oppilas ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolisiin sosiaali- ja terveydenhuollonpalveluihin.

Oppilaan poissaolojen vähentämiseksi voidaan lisäksi tarvita oppilaan tarvitsemien oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimien päivittämistä. Mikäli oppilas ei terveydentilan tai painavan muun syyn vuoksi pysty kokonaan tai osittain osallistumaan lähiopetukseen, tulee viimesijaisena keinona harkita päätöksen tekemistä erityisistä opetusjärjestelyistä ja oppimissuunnitelmasta ja siitä, miten oppilaan opetus, oppimisen tuki ja arviointi järjestetään poissaolojakson aikana.

Tarvittaessa on otettava yhteyttä sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tai tehtävä lastensuojeluilmoitus.

<https://www.koulukunnossa.fi/poissaolomalli/>

4.5. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminta

Opetushallituksen laatimat Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet (2011) ohjaavat koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Lähtökohtana iltapäivätoiminnan järjestämisessä on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle koulupäivän jälkeen. Toiminta tukee lapsen kasvua ja kehitystä ja auttaa perheitä heidän kasvatustehtävässään. Iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Kotien työtä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta.

Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään huoltajien aktiivista roolia.

Iltapäivätoiminta ja perusopetus toimivat yhteistyössä ja kehittävät yhteistyöhön sopivia rakenteita ja toimintatapoja. Iltapäivätoiminta yhdessä oppilashuollon palveluita tuottavan henkilöstön kanssa tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Yhteisen päämäärän näkyy yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja iltapäivätoiminnan henkilöstön osallistumisessa tarpeen mukaan lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo pohjan hyvälle yhteistyölle ja tiedottamiselle.

Toiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän, ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Ohjaajan myönteisellä suhtautumisella ja läsnäololla on tässä suuri merkitys. On tärkeää, että jokainen lapsi kokee olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapset tarvitsevat myös kaveripiiriin hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta. Yhdessä toimimalla opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta ja erimielisyyksien ratkaisua myönteisin keinoin. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ongelmatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja ratkaisukeskeisesti. Lapsia ohjataan tunnistamaan erilaisia tunteita ja säätelemään omaa toimintaansa. Lasten rohkaisu ja kannustaminen tukevat itsetunnon kehitystä, ja samalla lapset oppivat luottamaan omiin taitoihinsa. Osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja tutustuttaa mahdollisuuksien mukaan erilaisiin vapaa-ajan harrastuksiin.

Iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvuympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. On tärkeää, että toiminnassa lapsilla on mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen.

Iltapäivätoiminta tukee lasten eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Yhteisöllinen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon ilmapiiri aamu- ja iltapäivätoiminnassa edistää

eettistä kasvua. Eettisessä kasvatuksessa hyödynnetään ryhmän vuorovaikutusta, eri tilanteisiin liittyviä keskusteluja, taiteen, leikin ja liikunnan tarjoamia mahdollisuuksia.

Lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista, toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista, oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toisille. Lasta ohjataan ottamaan vastuuta ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista sekä myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestäväan elämäntapaan.

Etelä-Nummelan koulussa ip-toiminnan vastuuhjaajana toimii Juha Toivonen.

4.6. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto on yhteisöllistä ja yksilökohtaista työtä, jonka avulla huolehditaan niin kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaan hyvinvoinnista ja oppimisesta. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Opiskeluhoolto ulottuu kaikkeen koulutyöhön ja on kouluyhteisön aikuisten yhteinen tehtävä.

4.6.1. Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Rehtorin johtama yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria ja arjen huolenpitoa, jonka avulla järjestetään oppilaan koulunkäynnin tuki sekä vahvistetaan oppilaan osallisuutta ja kokemusta kuulumisesta luokka- ja kouluyhteisöön. Yhteisöllinen opiskeluhoolto kuuluu jokaisen koulussa työskentelevän aikuisen tehtävään.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon lukuvuosittaiset teemat päätetään yhdessä koulun ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kesken. Lukuvuoden 2025-2026 ylätason teemana on hyvän huomaaminen arjessa, yhteisöllisyyden ja osallisuuden sekä tunnetaitojen vahvistaminen. Osallisuutta tukeva koulun toimintakulttuuri edistää läsnäoloa, oppimista, yhteisöllisyyttä ja sitä kautta kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Koulussa opitaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja osana oppiaineiden opetusta ja laaja-alaisen osaamisen kokonaisuutta. Yhteisön kannustava ilmapiiri tukee oppilaiden aitoa toimijuutta sekä vertaissuhteiden muodostumista. Erityistä huomiota ryhmäytymiseen tulee kiinnittää opintojen nivelvaiheissa, jolloin kiinnittyminen uuteen yhteisöön on kesken.

Välittävä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä kiireettömyys ja kuulluksi tuleminen edistävät oppilaan kiinnittymistä yhteisöön. Poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seurantaa ja niihin puuttumisen koordinointi on osa yhteisöllisen opiskeluhooltotyön kokonaisuutta. Yhteisöllisen työn suunnittelussa on siksi tärkeää varmistaa oppilaiden ja huoltajien osallisuus.

Koulut tuottavat opetuksenjärjestäjäkohtaiseen suunnitelmaan arvion opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista.

Etelä-Nummelan koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu joka toinen viikko (parittomat viikot) maanantaisin klo 14.15-15.00.

Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano on seuraava:

- rehtori
- erityisopettajat
- psykologi
- kuraattori
- terveydenhoitaja

4.6.2. Yksilöllinen opiskeluhoito

Yksilöllinen opiskeluhoito perustuu aina vapaaehtoisuuteen. Yksilöllisen opiskeluhoitoon toimintaa ovat: 1) konsultaatiot, 2) palveluihin ohjaaminen ja 3) monialaisen asiantuntijaryhmän työskentely.

Opettajat ovat avainhenkilöitä opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisessa. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittämisessä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä, mutta sen toteuttaminen edellyttää oppilaan suostumusta.

Yksilöllisen moniammatillisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen tarvitaan Wilmassa täytettävä suostumuslomake ryhmän kokoonpanon määrittämiseksi. Ainoastaan suostumuksen kautta ryhmään nimetyt saavat osallistua ryhmässä käsiteltäviin opiskeluhoollollisiin asioihin. Oppilaitoksen edustaja kirjaa Wilmassa olevaan OHL 20§ mukaiseen opiskeluhoitokertomukseen palaverissa käsitellyt asiat. Opiskeluhoitoon ammattilaiset tekevät omat kirjauksensa ammattiryhmiään koskevan lainsäädännön vaatimilla tavoilla.

Mikäli oppilaan asiassa on tarvetta perustaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen monialainen asiantuntijaryhmä tai sellainen on jo olemassa, voidaan oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä asioita käsitellä myös tässä yhteydessä ja opettaja voi kirjata sovitut tukitoimet oppilaan pedagogiseen asiakirjaan (tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan). Tällaisessa tapaamisessa käsitellään siten kahta eri asiaa, jotka kirjataan kahteen eri dokumenttiin (oppilashuoltokertomus OHL 20 § / tuen toteuttamista koskeva suunnitelma POL 20 f § /muu pedagoginen asiakirja).

4.6.2.1 Opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten roolit oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvä moniammatillinen yhteistyö opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten kanssa ei ole oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista opiskeluhoitoa vaan sitä ohjaa perusopetuslaki. Kukin opiskeluhoitopalvelujen ammattilainen antaa oman alansa asiantuntemusta ja/tai asiakkuuden kautta syntynyttä asiantuntemustaan ja ymmärrystään oppilaan tilanteesta, kun on tarvittaessa ja pyydettyä mukana arvioimassa ja suunnittelemassa perusopetuslain mukaisia oppilaskohtaisia tukitoimia, jotka ovat

- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus pienryhmässä
- erityisluokan opettajan antama opetus erityisluokassa
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet

Jos oppilaalla on olemassa olevia muita sosiaali- ja terveydenhuollon hoitokontakteja, heitä voi myös pyytää tarvittaessa mukaan oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointiin ja suunnitteluun.

Opiskeluhuollon kuraattori on sosiaalialan sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin asiantuntija. Kuraattori osallistuu tarvittaessa ja pyydettyä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun olosuhteiden, ihmissuhteiden, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin, käyttäytymisen, tunne-elämän ja elämänhallinnan näkökulmasta. Opiskeluhuollon kuraattori osallistuu tarvittaessa siirtymiin liittyvän tuen suunnitteluun. Kuraattori huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta kuraattoriyksikön sisällä. Kuraattori osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon opetuksen järjestäjälle.

Opiskeluhuollon psykologi on lapsen ja nuoren psyykkisen hyvinvoinnin sekä oppimisen psykologian asiantuntija. Psykologi osallistuu tarvittaessa ja pyydettyä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppimisen, psyykkisen kehityksen, itsesäätelyn haasteiden ja mielenterveyden näkökulmasta. Opiskeluhuollon psykologi ottaa pyydettyä ja tarvittaessa kantaa oppiaineen rajaamiseen, tarpeeseen vapauttaa oppilas tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä ja perusopetuksen järjestämiseen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite liittyen kykyyn opiskella toiminta-alueittain tai oppiaineittain sekä liittyen oppivelvollisuuteen. Psykologi voi lisäksi konsultoida pyydettyä ja tarvittaessa liittyen oppilaskohtaisen tulkittamis- ja avustajapalvelun tarpeeseen terveydellisistä syistä. Opiskeluhuollon psykologi osallistuu tarvittaessa siirtymiin liittyvän tuen suunnitteluun. Psykologi huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta psykologiyksikön sisällä. Psykologi osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon opetuksen järjestäjälle.

Kouluterveydenhoitaja on terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen asiantuntija. Terveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa ja pyydettyä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppilaan terveydentilan ja toimintakyvyn näkökulmasta. Kouluterveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa siirtymiin liittyvän tuen suunnitteluun. Kouluterveydenhoitaja huolehtii tarvittavasta tiedonsiirrosta koulu- ja opiskeluterveydenhuollon yksikön sisällä. Kouluterveydenhoitaja osallistuu myös tarvittaessa opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtoon opetuksen järjestäjälle.

Koululääkäri on lasten ja nuorten fyysisen ja psyykkisen kasvun ja kehityksen sekä niiden pulmien lääketieteellinen asiantuntija. Terveydenhoitaja, psykologi tai kuraattori voi konsultoida lääkäriä, jos lääkärin asiantuntemusta oppilaskohtaisten tukitoimien arvioimiseksi ja suunnittelemiseksi tarvitaan. Oppilaan hoitavalta lääkäriltä voi pyytää tarvittaessa kannanottoa tarpeeseen vapauttaa oppilas tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä, perusopetuksen järjestämiseen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite sekä oppilaskohtaisen avustajapalvelun tarpeeseen.

Opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamistapoja oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa ja suunnittelussa

- Yhteistyö voidaan toteuttaa esimerkiksi konsultoimalla suoraan suullisesti tai kirjallisesti (sähköisesti) oppilashoitopalveluiden asiantuntijaa, jonka asiantuntemuksen piiriin oppilaan asia kuuluu.
- Jos opettaja ei tiedä, ketä asiantuntijaa olisi tarpeen konsultoida, hän voi konsultoida koko opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten tiimiä ("OHMY-tiimi") yhteisellä konsultaatioajalla.

- Opettaja kokoaa pedagogisen oppilaskohtaisen ryhmän oppilaskohtaisten tukitoimien arviointia ja suunnittelua varten. Opiskeluhoitopalveluiden työntekijät tulevat tarvittaessa ja pyydettyä mukana, jos opiskeluhoitopalveluiden työntekijä tietää etukäteen, kenen oppilaan tukitoimia tapaamisessa käsitellään ja hänelle on lyhyt kooste oppilaan aiemmista pedagogisista tukitoimista ja tieto siitä, mihin asiaan tarvitaan opiskeluhoitopalveluiden asiantuntijan mielipidettä.

- Mikäli oppilaan asiassa on tarvetta perustaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen monialainen asiantuntijaryhmä tai sellainen on jo olemassa, voidaan oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä asioita käsitellä myös tässä yhteydessä ja opettaja voi kirjata sovitut tukitoimet oppilaan pedagogiseen asiakirjaan/tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan. Tällaisessa tapaamisessa käsitellään siten kahta eri asiaa, jotka kirjataan kahteen eri dokumenttiin (oppilashuoltokertomus OHL 20 § / tuen toteuttamista koskeva suunnitelma POL 20 f § /muu pedagoginen asiakirja).

4.6.3. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Oppilaiden kanssa tehtävä yhteistyö on säännöllistä:

- Oppilaskunnan hallitus osana koulun päätöksentekoa
- Opiskeluhoitopalveluiden vierailut luokissa (kuraattori ja terveydenhoitaja)
- Yksilökäynnit opiskeluhoitopalveluiden tarpeen mukaan
- Koulupoliisin vierailut koulussa
- MLL:n vapaaehtoiset lukumummit ja metsämummo
- Seurakunnan kanssa tehtävä yhteistyö: vierailut ja adventtikirkko
- Koulunuorisotyö: kutosluokkien ryhmäytyspäivät, yhteistyötunnit osana MOK-viikkoa, avoimet nuorisotilailat 4. - 6. luokille

Vanhempien kanssa yhteistyötä tehdään:

- Viestintä Wilman kautta
- Vanhempainillat, joissa mukana myös opiskeluhoitopalveluiden toimijat
- Huoltajatapaamiset ja oppimiskeskustelut, joissa tarvittaessa myös mukana perhesosiaalityö
- Vanhempainneuvoston käynnistäminen lukuvuoden 2025-2026 aikana.

Lisäksi oppilailla, vanhemmilla ja koululla on mahdollisuus konsultoida Someturvaa, K-O-työryhmää ja monialaista Ankkuritiimiä.

4.6.4. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Kouluissa on käytössä kuntatasoinen suunnitelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi sekä K-O toiminta (ratkaisemattomat konfliktit O) pitkittyneiden ja haastavien kiusaamis- ja väkivaltatapauksien selvittelyyn. Vakavat kiusaamistapaukset ulottuvat usein koulupäivän lisäksi vapaa-ajalle ja myös sosiaaliseen mediaan. Tyypillistä on myös, että kodin ja koulun välinen yhteistyö on kriisiytynyt monimutkaisen tapauksen edetessä.

Työskentelyssä pyritään löytämään konfliktin juurisyyt keskustelemalla eri osapuolten kanssa sekä erikseen että yhteisissä tapaamisissa. Toiminnan keskeisiä periaatteita ovat kaikkien osapuolten kuuleminen, puolueettomuus ja perheiden tukeminen.

K-O työ ei korvaa olemassa olevia koulun toimintamalleja tai opiskeluhuoltoa, vaan vahvistaa niitä ja tuo kouluihin esimerkiksi perheiden kanssa tehtävän työn osaamista. K-O asiantuntija tarjoaa konsultaatiota, tekee tarvittaessa tilanteen alkuarvion ja kokoaa kiusaamistapauksen ympärille moniammatillisen verkoston sekä ohjaa tarvittaessa lapsen ja perheen muihin palveluihin. Verkostossa on mukana koulun henkilöstöä, sosiaalityö, poliisi, lastensuojelu ja muut lapsen tai nuoren elämässä mukana olevat ammattilaiset.

Kaikissa kouluissa on käytössä someturva, joka on asiantuntijoiden kehittämä digitaalinen palvelu, jonka kautta saa nimettömästi apua somessa, peleissä tai muualla netissä kohdattuihin ikäviin tilanteisiin.

Väkivaltaan puuttumisessa noudatetaan V-0 (väkivaltaa nolla) mallin mukaisia toimia. V-0 käsikirjassa <https://www.vihti.fi/v-0-kasikirja/> on kattavasti selvitetty erilaisten tapausten vaatimat toimenpiteet ja vastuut sekä yhteystiedot tarvittaville ilmoituksille. Oppilaan näkemykset tapahtumista kirjataan Wilmaan tuen välilehdeltä löytyvään ”Muut asiakirjat” -valikon alla olevaan kiusaamiseen puuttumisen lomakkeelle.

4.7. Lasten ja nuorten hyvinvointi

4.7.1 Harrastussuunnitelma

Vihdin peruskoulujen 1.-9. luokkien oppilaille järjestetään iltapäivisin maksutonta kerho- ja harrastustoimintaa sekä koulun tiloissa että paikallisten harrastustoimijoiden tiloissa. Kerho- ja harrastustoimintaa järjestetään Vihdin kunnalle myönnetyn Opetus- ja kulttuuriministeriön Harrastamisen Suomen mallin avustuksen sekä Opetushallituksen Koulujen kerhotoiminnan tukemisen ja kehittämisen avustuksen rahoituksilla.

Koulupäivien yhteydessä järjestettävän kerho- ja harrastustoiminnan tavoitteena on lasten ja nuorten

- Hyvinvoinnin lisääminen
- Eriarvoisuuden vähentäminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä jaksamisen tukeminen
- Luovuuden ja liikkumisen tukeminen
- Uusien taitojen oppiminen ja koulussa opitun soveltaminen

Kerho- ja harrastustoiminnassa pyritään siihen, että lapset ja nuoret saavat onnistumisen, osaamisen ja ilon kokemuksia. Toiminnan kautta tuetaan lasten ja nuorten harrastuneisuutta ja mieluisan harrastuksen löytämistä. Koulun henkilökunta sekä opiskeluhuolto ohjaavat sellaisia lapsia ja nuoria kerhotoiminnan piiriin, joilla ei esimerkiksi perheen tuen puuttuessa ole mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerho- ja harrastustoiminnan järjestämisessä tavoitteena on, että kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen.

Kerhot pyritään järjestämään lähtökohtaisesti siten, että ne alkavat juuri ennen koulupäivän alkua tai heti koulupäivän päätyttyä ja oppilaat siirtyvät harrastuksiin omatoimisesti. Koululla ei ole mahdollista odottaa kerhotunnin alkamista, koska odotteleville oppilaille ei ole valvontaa. Harrastustunneille osallistuvat ovat vakuutettuja tapaturmien varalta. Vakuutus on voimassa

koulupäivän, harrastustunnin sekä harrastukseen liittyvien välittömien matkojen aikana. Oppilaiden siirtyminen harrastustunneille tapahtuu omatoimisesti.

Kaikissa Vihdin kunnan peruskouluissa on tarjolla harrastusryhmiä, joista mahdollistetaan kuljetusoppilaiden kotiinkuljetus harrastustoiminnan jälkeen. Harrastushaku-sivustolla (www.vihti.fi/hobbyhour) näkyy harrastuskohtaisesti onko kuljetusmahdollisuus saatavilla. Tarkoitus on, että harrastukseen sitoudutaan koko lukuvuodeksi. Kuljetusaikoja ei voi vaihdella edestakaisin lukuvuoden aikana. Mikäli harrastuksesta haluaa jäädä pois kokonaan, niin kuljetusmuutokset pyritään käsittelemään kahden viikon kuluessa.

Siirtyminen harrastuksesta kuljetukseen tapahtuu omatoimisesti. Koulun puolesta ei ole lähtevien kuljetusten valvontaa, jos kerhotunnin jälkeinen kuljetus lähtee päivän viimeisten oppituntien kotiinkuljetusten jälkeen.

Lisätietoja mm. vakuutuksista ja vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin:

<https://www.vihti.fi/kasvatus-ja-koulutus/hobby-hour/usein-kysytyt-kysymykset/>

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta on nuorisolain alaista vapaa-ajan toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää nuorten hyvinvointia mahdollistamalla mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. *Harrastus ei sisälly perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun opetukseen eikä harrastustoimintaan sovelleta perusopetuslain säännöksiä.*

Koulun kerhotoiminta

Koulun kerhotoiminta on perusopetuslain 47§:ssä mainittua ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä toimintaa, mitä kunta voi järjestää perusopetuksen oppilaille. Toiminnan tulee olla perusopetukselle perusopetuslain 2 §:ssä säädettyjen tavoitteiden mukaista.

Koululla järjestettävät kerhot:

- Liikuntakerho keskiviikkoisin klo 8-9
- Kepparikerho torstaisin klo 8-9
- Lego-/ohjelmointikerho 4-6 lk keskiviikkoisin klo 8-9
- Lego-kerho 1-3 lk torstaisin klo 8-9
- Voimistelukerho perjantaisin klo 13-14

4.7.2 Kulttuurikasvatussuunnitelma

Vihdin kunnan kulttuuripalveluissa on laadittu Kulttuurikasvatussuunnitelma. Suunnitelman avulla tuetaan lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen. Se on myös osa kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

4.7.3 Liikkumisohjelma

Vihdin kunnalla on liikkumisohjelma, johon on kirjattuna liikkumisen suosituksia sekä toimenpiteitä liikkumisen lisäämiseksi koulupäivien aikana. Liikkumisohjelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

Liikkuva koulu

Kaikki Vihdin peruskoulut ovat rekisteröityneet mukaan valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan. Jokaisella koululla on nimetty opettaja/opettajat, jotka vastaavat Liikkuva koulu -toiminnan kehittämisestä omalla koulullaan. Toimintaa arvioidaan lukuvuosittain hyödyntäen Liikkuva-koulu ohjelman nykytilan arvio-työkalua.

Liikkuva koulu-toiminnassa on tavoitteena löytää tapoja, joilla koulupäivän aikana liikutaan enemmän ja istutaan vähemmän. Jokainen koulu toteuttaa liikkuvampaa koulupäivää omalla tavallaan.

Koulujen liikkuva koulu -toimintaan kuuluvat esimerkiksi

- pidemmät välitunnit
- oppilaiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen
- oppilaiden kannustaminen välituntiliikuntaan sekä vertaisohjaajatoimintaan
- liikuntavälituntien järjestäminen
- kannustaminen koulumatkojen kulkemiseen aktiivisesti ja kestävästi
- toiminnallisten opetusmenetelmien hyödyntäminen
- oppituntien istumisjaksojen katkaiseminen liikkumalla sekä
- koulun yhteiset liikunnalliset teemapäivät.

Etelä-Nummelan koululla toimii lukuvuonna 2025-2026 liikunnanohjaaja tiistaisin klo 9-14. Hankkeen tavoitteena on **koulujen liikunnallisen toimintakulttuurin edistäminen** ja kehittäminen. Sekä sellaisten toimintatapojen ja materiaalien kehittäminen, jotka voivat jäädä koululla käyttöön myös hankekauden jälkeenkin. Opettajat voivat hyödyntää liikunnanohjaajan asiantuntijuutta esimerkiksi tuntien sisällön monipuolistamisessa, apuna ohjaustilanteissa tai uusien liikuntamuotojen harjoittelussa. Ohjaajalta löytyy osaamista esim. voimistelusta.

4.7.4 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Lukuvuosisuunnitelman liitteenä on Vihdin kunnan perusopetukseen laadittu Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Sen tarkoituksena on edistää opetuksessa tehtävää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä.

4.7.5 Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma

Vihdin kunnan kestävän energian ja ilmaston -toimintasuunnitelman tavoitteena on jalkauttaa ilmastotyö osaksi kaikkia kunnan toimialoja ja niiden arkityötä sekä luoda sellaisia toimintamalleja, jotka edistävät ilmastotyötä. Suunnitelma on lukuvuosisuunnitelman liitteenä.

5. Osallisuus ja yhteistyö sidosryhmien kanssa

Etelä- Nummelan koulu tekee yhteistyötä monien sidosryhmien kanssa:

- **Nuorisopalveluiden** kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.
- **Kirjaston** kanssa tehdään monipuolista yhteistyötä, kirjavinkkausten, tutustumiskäyntien, kirjastoauton ym. kirjaston kouluille tarjoamien palveluiden muodossa.
- **Kunnan kulttuuripalvelut** järjestävät vierailuja.
- **Seurakuntien** kanssa tehdään yhteistyötä heidän kouluille tarjoamiensa palveluiden muodossa.
- Viidennen luokan oppilaat toteuttavat **Yrityssankarit**-oppimiskokonaisuuden lukuvuoden aikana.
- Kuudennen luokan oppilaat vierailevat **Yrityskylässä**.
- Yhteistyötä tehdään monipuolisesti **paikallisten liikuntaseurojen ja kunnan liikuntapalveluiden kanssa**.
- Vanhempainvartit pyritään pitämään syksyn aikana ensimmäisen luokan oppilaiden huoltajille. Lukuvuoden aikana tehtävää **kodin ja koulun välistä yhteistyötä** toteutetaan muun muassa Kodin ja koulun -päivän, juhlien, pedagogisten asiakirjojen päivitysten, sekä Wilma-viestinnän muodossa. Vuodenvaihteessa lisäksi oppimiskeskustelut 1.-3.-luokan oppilaiden, opettajien ja huoltajien kesken.

5.1. Oppilaiden osallistaminen

Oppilaiden osallistaminen tapahtuu suunnitelmallisesti osana opetusta ja muuta koulussa järjestettävää toimintaa.

Etelä-Nummelan koulussa toimii oppilaskunta, jonka jäseniä ovat kaikki koulun oppilaat. Oppilaskuntaa edustaa oppilaskunnan hallitus. Siihen kuuluu oppilaiden edustajia kaikilta luokkatasoilta. Oppilaskunnan hallitus valitaan syyslukukauden alussa. Se edustaa koko koulua ja kaikkia sen oppilaita. Oppilaskunnan hallitus toimii myös oppilaiden ja opettajien välisenä yhteistyökanavana. Hallituksen aktiivisuus näkyy muun muassa koulussa järjestettävänä erilaisina teemapäivinä, tempauksina ja juhlina.

Koulussamme on välkkäritoimintaa, jossa vanhemmat oppilaat leikittävät nuorempia oppilaita välituntisin. Oppilaat pyörittävät myös välituntilainaa.

Koulussamme toimii ympäristövastaavat.

Kummitoiminta on vakiintunut koulussamme. Nykyiset kuudesluokkalaiset toimivat kakkosluokkien kummeina ja viidesluokkalaiset ykkösluokkien kummeina. Tarkoituksena on myös kehittää yhteistyötä päiväkotiryhmien ja koululaisten välillä aloittamalla yhteistyötä eskareiden ja nelosluokan välillä.

Lukuvuonna 2025-2026 ollaan kehittämässä myös tiiviimpää esi- ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä.

Tapahtuma- agentit avustavat tapahtumien järjestelyissä ja toteuttamisessa.

Verso-toiminta on aktiivista, toiminnasta kiinnostuneet 5. ja 6. luokan oppilaat ovat saaneet koulutuksen vertaissovittelijoina toimimiselle.

5.2. Huoltajien osallistaminen ja kodin ja koulun yhteistyö

Huoltajien kanssa tehdään mahdollisimman matalalla kynnyksellä yhteistyötä. Tavoitteena on lapsen kokonaisvaltainen tuki ja vahva kasvatuskumppanuus.

Huoltajia tiedotetaan aktiivisesti ja ajantasaisesti asioista, jotka koskevat koko koulua, koululuokkaa, yksittäistä ryhmää tai oppilasta. Tiedottamisen tavoitteena on turvallisen arjen käytäntöjen luominen kodin ja koulun välille. Rehtori tiedottaa huoltajia kuukausittaisilla rehtorin kuukausikirjeillä ja opettajat tiedottavat huoltajia omien luokkiensa asioista. Lisäksi koulun eri vastuualueista vastaavat opettajat tiedottavat koteja omista vastuualueistaan.

Käynnistämme vanhempaintoimikunnan toiminnan lukuvuoden 2025-2026.

Syksyllä järjestetään Kodin ja koulun päivä 26.9.2024 klo 8-12 välisenä aikana ja vastaavaa päivää suunnitellaan myös kevätlukukaudelle.

5.3. Yhteistyö nivelvaiheissa

Nivelvaihe esiopetuksesta alakouluun

Nivelvaihetta esiopetuksesta alakouluun luotsaa *eskarista ekalle -tiimi*, joka aloittaa lukuvuosityöskentelynsä aina syyskuun viimeisenä maanantaina. Ryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja alakoulujen ensimmäisiä luokkia opettavat osa-aikaisen erityisopetuksen opettajat. Ryhmän vuosittaiseen aloituskokoukseen osallistuu myös muita koulun edustajia jokaisen koulun määrittämällä tavalla (rehtori, apulaisrehtori).

Vuosikellon mukaiset asiat kokouksessa ovat ajankohtaiset kuulumiset ja lukuvuoden tiimin kokoonpano, marraskuun tiimitapaamisen ja muiden lukuvuoden yhteistyöpalaverien aikatauluista sopiminen. Lisäksi käydään läpi edellisten tiedonsiirtojen toimivuus ja näkymä tulevaan lukuvuoteen sekä prosessin tarkistus ja kehittämisideat.

Marraskuussa tiimi käy läpi tuen oppilaiden lukumäärät ja alustavat tiedot prosessien kulusta, siirretään tieto oppilaista, joiden koulupaikka on mahdollisesti muualla kuin omassa koulupiirissä ja sovitaan aika tarkemmalle tiedonsiirrolle. Palaverissa sovitaan myös ensimmäiset konsultaatiot erityisopettajan kanssa ja/tai opiskeluhaullollinen tarve sekä käydään läpi yksityisten päiväkotien oppijat.

Koulupolkujen tarkentumista tapahtuu koulujen EO:n ja VEO:n välillä pitkin kevätlukukautta. Kouluilta tehdään vierailuja päiväkoteihin ja esiopetuksen oppijat käyvät tutustumassa kouluihin.

Tiedonsiirtojen perusteella muodostetaan toukokuussa yleisopetuksen opetusryhmät ja sijoitetaan tuen oppilaat heitä parhaiten tukeviin ryhmiin sekä aikataulutetaan henkilökohtaiset tiedonsiirrot.

Lukuvuonna 2025-2026 ollaan kehittämässä myös tiiviimpää esi- ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä, jonka tavoitteena olisi saada säännölliset teemalliset tapaamiset 1.-2. luokkien ja eskariryhmien välille.

Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun

Alakoulusta yläkouluun nivelvaiheen tiimi rakentuu pääsääntöisesti kuudensien luokkien oppilaita opettavista ja yläkoulussa heitä vastaanottavista osa-aikaisen erityisopetuksen opettajista. Tiimin tavoitteena on luoda sujuvuutta sekä yhteisillä kriteereillä toteutuvaa laatua nivelvaihteydelle.

Ensimmäisessä tapaamisessa arvioidaan tähän asti tehdyn nivelvaihteyhteyden sujuvuus: mitä hyviä käytänteitä ja mitä haasteita on ollut sekä pohditaan edellisten vuosien kehityksen pohjalta, mikä on tärkeää ja mitä pitäisi muuttaa.

Tiimi luo yhteydessä rehtorien kanssa askelmerkit tulevalle nivelvaihteydelle. keskeiset teemat ovat

- Pienluokille menevien prosessi
- Nivelvaiheen lakisääteiset tuen tarkistukset.
- Tiedonsiirto koulujen välillä, prosessi ja aikataulut
- Muuta huomioon otettavaa

5.4. Muut yhteydytöthot

Koulumme muita yhteydytöthoja ovat mm.

- MLL:n lukumummit ovat lukemaanoppimisen tukena ja koulussamme vierailee säännöllisesti myös MLL:n metsämummo.
- HOPE-luokassa toimivat kasvatus- ja koulutuskoirat opettavat oppilaille tunnetaitoja

6. Valinnaisaineet, monialaiset oppimiskokonaisuudet ja laaja-alainen osaaminen

Valinnaisaineet

Valinnaisaineita opiskellaan Vihdin kunnan opetussuunnitelman tuntijaon mukaan 1 vvt. Valinnaisaineet toteutetaan kahden viikkotunnin kokonaisuuksina tai kunkin oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaan joko syys- tai kevätlukukaudella. Valinnaisaineita opiskelevat opetussuunnitelman mukaan vuosiluokat 4-6. Oppilaat valitsevat yhden valinnaisaineen koko syys- tai kevätlukukauden ajaksi. Valinnainen oppiaine arvioidaan opetussuunnitelman mukaan asteikolla hyväksytty - hylätty. Syksyllä 2025 valinnaisaineita opiskelevat 4. luokat ja Vichtis Svenska Skolanin oppilaat. Kevätlukukaudella valinnaisaineita opiskelevat 5. ja 6. luokkien oppilaat.

Syksyllä 2025 toteutuvat seuraavat valinnaisaineet: käsityö, liikunta sekä STEAM-värkkäily. Kevätlukukaudella 2026 opetettavat valinnaisaineet päätetään syyslukukauden 2025 aikana. Valinnaisainetarjontaa luodessa otetaan huomioon oppilaiden ehdotuksia ja uuden koulurakennuksen antamat mahdollisuudet. Oppilaiden toiveita otetaan huomioon valinnaisaineryhmiä muodostettaessa.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja laaja-alainen osaaminen

Monialaiset oppimiskokonaisuudet voidaan suunnitella solukohtaisesti tai koko koulun yhteisinä projekteina. Monialaiset oppimiskokonaisuudet tarjoavat mahdollisuudet ilmiöpohjaiseen oppimiseen ja oppiainerajat ylittävään, kokonaisvaltaiseen, opiskeluun monipuolisia työskentelytapoja ja -välineitä hyödyntäen. Maaliskuussa 2026 toteutetaan koko koulun yhteiset MOK-viikot oppilaiden valitsemalla teemalla. Oppilaskunnan hallitus koordinoi kyselyä ja lopullinen aihe MOK-viikoille päätetään syksyn 2025 aikana. Jokainen solu suunnittelee omille luokkatasoilleen sopivan MOK-kokonaisuuden.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteina on:

1. työskentelykokonaisuus vahvistaa oppilaan osallisuutta
2. oppilas on itse saanut vaikuttaa kokonaisuuden tavoitteisiin, sisältöihin ja toteuttamistapaan
3. oppilas on saanut syventyä itselleen merkitykselliseen asiaan/ilmiöön
4. oppilas on saanut opiskella erilaisissa ryhmissä ja eri aikuisten kanssa

Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan opettajien välisenä yhteistyönä. Suunnitelmissa tulee vähintään mainita:

- mitä ilmiötä lähestytään
- miten oppilaat saavat:
 - osallistua suunnitteluun
 - työskennellä erilaisissa ryhmissä
- miten pitkä jakso työskentelyyn on varattu ja miten monta tuntia työskentelyyn varataan
- lyhyehkö kuvaus siitä, mitä jakson aikana tehdään
- mitkä ovat jakson oppiainekohtaiset tavoitteet > OPS:ista
- miten oppilaille kerrotaan monialaisen oppimiskokonaisuuden oppiainekohtaiset tavoitteet

Koulumme tavoitteena on opetussuunnitelman mukaisesti oppilaiden laaja-alainen osaaminen, johon sisältyvät seuraavat osa-alueet:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- monilukutaito
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- työelämätaidot ja yrittäjyys
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Laaja-alaista osaamista opiskellaan ja opetetaan osana kaikkia oppiaineita sekä erikseen suunniteltuina monialaisina oppimiskokonaisuuksina.

7. Toiminnan arviointi

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan toimintakulttuurin keskiössä on oppiva yhteisö. Se tarkoittaa sitä, että kaikki yhteisön jäsenet osallistuvat aktiivisesti ja yhdessä oppimiseen, kehittämiseen, tavoitteiden saavuttamiseen ja tavoitteiden arviointiin. Muotoja tälle voivat olla mm.

- **Yhteistyö ja dialogi:** Yhteisö kehittyy jatkuvan vuoropuhelun ja yhteistyön kautta. Tavoitteiden pohdinta, työn säännöllinen arviointi ja kehittämistyöstä saadun tiedon hyödyntäminen edistävät yhteistä oppimista.
- **Osallisuus:** Kaikki jäsenet, oppilaat mukaan lukien, osallistuvat toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin oman kehitysvaiheensa mukaisesti. Tämä luo kokemuksen kuulluksi ja arvostetuksi tulemisesta.
- **Rohkaisu ja tuki:** Yhteisö rohkaisee jokaista yrittämään, oppimaan myös virheistä ja löytämään vahvuutensa. Virheiden tekeminen on aidosti luvallista ja virheiden kautta opitaan uutta ja kehitetään toimintaa edelleen.

Toimintaa arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana yhteisöllisesti koko työyhteisön kesken, johtoryhmässä sekä tiimeissä ja keväällä arviointi-VESOssa. Uuden koulun toimintakulttuuria muodostaessa, tehdään muutoksia ketterästi. Myös oppilaskunnan hallitus ja yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä arvioivat kulunutta lukuvuotta keväällä.

8. Varautuminen poikkeustilanteisiin

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin saatetaan joutua turvautumaan esimerkiksi sähkökatkojen, onnettomuuden tai pandemian takia. Koululla pidetään yllä oppilaiden ja henkilökunnan digitaitoja mahdollisen etäopetuksen varalta. Päätöksen etäopetukseen siirtymisestä tekee opetuksen järjestäjä.

Etelä-Nummelan koululla varaudutaan tulipaloihin ja onnettomuuksiin päivittämällä henkilöstön ensiaputaitoja, huolehtimalla ensiapukaappien kunnosta ja suorittamalla poistumis- ja sisällesuojautumisharjoituksia säännöllisin väliajoin.

Koulut pyrkivät toimimaan normaalisti poikkeavien olosuhteiden aikana, kuten esim. laajojen sähkökatkojen aikana. Se on tärkeää arjen turvallisuudentunteen vuoksi. Valon ja veden puute sekä lämmityskaudella rakennuksen kylmeneminen saattavat haitata koulun toimintaa sähkökatkon pitkittyessä. Jos katko kestää useita päiviä, on syytä varautua siihen, että koulu ei pysty toimimaan, jos tilat eivät enää täytä terveys- ja turvallisuusmääräyksiä.

Kouluissa veden ja ruoan saanti yritetään järjestää niin, että koulut voivat toimia myös katkon aikana.

Tarvittaessa opetus järjestetään lukujärjestyksestä poikkeavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä tulee antamaan kouluille tarkentavia ohjeita mahdollisiin sähkökatkoihin liittyen lukuvuoden aikana.

Sähköinen pelastussuunnitelma

Vihdin kouluissa on käytössä sähköinen pelastussuunnitelma Pelsu. Siihen on kirjattu kohteen perustiedot, turvallisuusjärjestelyt, mahdolliset vaaratilanteet ja niihin liittyvät toimintaohjeet. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja henkilöstö on velvoitettu tutustumaan suunnitelmaan lukuvuosittain. Suunnitelmasta on nähtävillä tiivistetyt paperiversiot henkilöstön taukotiassa.

9. Lisäykset/muutokset

Liitteet

Kuntatasoinen opiskeluhoitosuunnitelma, joka sisältää Vihdin kunnan koulujen toimintamallin kiusaamistapauksiin liittyen

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Kestävän kehityksen suunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kunnan liikkumisohjelma